

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Bika-bérbáz.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Előfizetési ár: havonta 12.50 pengő,
negyedévre 37.50 pengő. Egyes szám
ára: hétköznap és vasárnap 50 fillér.

Felelősség

Ennél aktuálisabb kérdés ma nincs az országnak. Építeni akarunk. Fel akarjuk építeni a demokratikus Magyarországot úgy, hogy az olyan erős fundamentumokra épüljön, amelyet a régmúlt elavult törvények rabulcsúlkája se tudjon kilkeztetni. Mit kell tehát cselekednünk? Elsősorban a romokat, az elavult törvényeket kell az útból elhárítanunk. El kell takarítanunk törvényes formákban új törvényekkel, vagy rendeletekkel. Vigyázzunk: ne essünk abba a hibába, hogy a meglévő törvényekre ügyet sem véve, elrobogjunk a multak felett s törvénytudással vagy pláne törvénytelenességgel vádolják meg tiszta lelkiismerettel végzett, becsületes építő munkálkodásunkat.

De nemcsak ezért, hanem azért is, mert könnyelműség volna tölünk, hogy a demokrácia épületének fundamentuma úgy rakassék le, hogy azon megáramló részek maradjanak, amelyet a reakció kihasználhasson ellenünk. — Nem hiszem, hogy volna ebben az országban ma egyetlen olyan polgár, aki be ne látná, hogy a multak szomorú, tragikus utolsó felvonása lezárult. Lezárult végvényesen örökre. Eppen ezért felelősségérzetünk teljes egészével kell az építés munkáját megkezdennünk. A Magyar Független Front egyetemessége állott az állványokra. Minden párt felelős a munkájáért. Ez a munka tehát legyen egységes. Félretelve minden osztályérdeket, forradalmi eszméket, mert erre ma szükség nincs, hiszen mindannyian egyet akarunk: megszüntetni a reakciót, felszámolni a multak szörnyű bűneit s egy demokratikus, népi Magyarországot felépíteni, amelyben kevesebb lesz a szenvedés, amelyben egyformán becsültetik úgy a szellemi, mint a technikai munka. Hogy érthetjük ezt el. — Csak úgy, ha teljes bizalommal viseltetünk egymással szemben.

Minden pozícióba azt illettjük, aki erre képezte magát. Sem a polgárok, sem a munkások érdekét nem szolgálhatja az, hogy olyan egyének végezzék a közigazgatás nehéz, felelősségteljes munkáját, akik ezzel soha nem foglalkoztak s igen hosszú időn keresztül kelene kísérletezniük — bármilyen jószándék is vezérelje őket —, amíg hasznos, a törvényeket, rendeleteket ismerő közigazgatási tisztviselővé képeznek ki magukat. Már pedig a munka igen sürgős, kísérletezésre idő nincs. Sok évszázad, de legalábbis sok évtized mulasztását kell behoznunk, ha a demokrácia alapelveinek megfelelő állami életet akarunk teremteni Magyarországon.

Amde azt sem engedhetjük meg, hogy a közigazgatás tisztviselői a régi eszmék, az elmult rezsim szelleme szerint végezzék munkájukat. Ezt minden eszközzel meg kell szüntetni. E téren a leghatározottabb tisztogatást kell elvégeznünk. Aki nem tudja megérteni a kor szavát, álljon félre az útból. Ha nem akar, állítsassék félre törvényes rendelettel. De miként lehetséges akkor az, hogy a közigazgatásban demokratikus eszméktől áthatott tisztviselők dolgozzanak? — Szerintem egész könnyen megoldható ez a kérdés. A Magyar Független Frontba tömörült pártoknak módjában van, hogy az összes pártokból delegált számonkérőszéket

A szovjet csapatok a frontszakaszok egy-egy kilométernyi részén 300-400 ágyút vonnak össze

Königsbergtől délnyugatra előrenyomult a Vörös Hadsereg A szövetséges csapatok Köln, Düsseldorf és München-Gladbach előtt állnak A Szovjet Tudósító Iroda hadműveleti jelentése

Moszkva, február 27. (MTI) Csapatunk Kelet-Poroszországban visszaverték az ellenség gyalogos és páncélos kötelékeinek támadásait. Königsbergtől délnyugatra csapatunk harcra el foglaltak több helységet. Február 25-én Königsbergtől északnyugatra és délnyugatra eső körzetekben megrongáltunk, illetve megsemmisítettünk 69 német harcocsit és rohamlöveget, Breslau körzetében tovább folyt a harcok a körülzárt ellenség harcospartok megsemmisítésére és csapatunk elfoglaltak 15 háztömböt. Az arcvonal többi szakaszán helyi jelentőségű harcok és felderítő tevékenység folyt. Február 25-én az egész arcvonalon megrongáltunk, illetve megsemmisítettünk 125 német harcocsit, légi harcokban és légvédelmi ágyúink tüzével lelőttük az ellenség 34 repülőgépét. A haláltengeri orosz egységei elsüllyesztettek két német teherhajót és egy szállítóhajót. A németek hajótörvesztése 41.000 tonna volt.

A SZÖVETSÉGES CSAPATOK HEVES OFFENZÍVÁJUK SORÁN KÖLN ÉS DÜSSELDORF KAPUJÁBAN ÁLLNAK

London, február 27. (MTI) Az amerikai 1. és 9. hadsereg 20 km-re van Kölnből és München-Gladbachtól 10 km-re. Utközben az amerikai csapatok egy teljes német páncélos hadosztályt tettek harcoképtelenné. Távolabbi északra az amerikai csapatok utat törtek maguknak Németország belsejébe és elfoglaltak több községet. Ebben a körzetben nem egészen 30 km-re közelítették meg Düsseldorfot és 5 km-re vannak Rheidtől. Tegnap az amerikaiak 10 km-es térsere-

ségre tettek szert. Kanadai csapatok több mint ezer foglyot ejtettek. Az amerikai 3. hadsereg csapatai elfoglaltak 7 újabb várost és 25 km-re vannak Németország belsejében. Egy 50 km-es parti sávon kezükön tartják a Priim-folyót. A 3. hadsereg kötelékébe több mint 1100 foglyot ejtettek.

London, február 27. (MTI) A gelsenkircheni Nationalzeitung a következőket írja: Légi támadások után a munkások azt gondolják, hogy szerződésük lejárt és nyugtalanul eltűnnek. A Front und Heimat írja: Munkások! Ne gondolkozzatok, hanem edzettek meg magatokat.

A német sajtó mind több és több előálló gazdasági nehézségekkel foglalkozik.

London, február 27. (MTI) A londoni rádióban a cseh szlovák nemzeti front egy képviselője fegyverbe szólítja a cseh népet. Elérkezett az idő, hogy nyíltan harcoljon a cseh nép a szabadságért.

London, február 27. (MTI) A 8. hadsereg arcvonalán élénk járőrharcok folynak a Senio keleti partján.

ÓRIÁSI TÜZEK A HETEDIK ÉJSZAKA SZAKADATLANUL BOMBÁZOTT BERLINEN

London, február 27. (MTI) Brit Moszkítók hetedik éjszaka támadták Berlint. A pilóták óriási tüzeket láttak, amelyeket fényes nappal amerikai nehéz bombázók támasztottak a legnagyobb szabású támadás alkalmával, amely a fővárost valaha is érte. Több mint 1200 repülőgép és Liberator támadta Berlint. A Luftwaffe nem fejtett ki ellen-

állást. Több mint 3000 bombázó Németország közlekedési csomópontjait bombázta. Az utóbbi nyolc nap alatt Németországban sokszáz négyzetkilométernyi területen teljesen megállt a forgalom. Tegnap délután szövetséges bombázók Dortmund szintetikus olajtelepeire csaptak le. Éjszakai Moszkítók Nürnberg ipari és vasúti célpontjait támadták.

SZÍRIA IS HADAT ÜZENT NÉMETORSZÁGNAK ÉS JAPÁNNAK

London, február 27. (MTI) Szíria parlamentje tegnap megszavazta a Németországnak és Japánnak szóló hadüzenetet. Az egyiptomi képviselőház hozzájárult ahhoz a javaslatához, mely szerint hadat üzen Németországnak és Japánnak.

A szovjet háterszág hadigényeire lendületes munkával sokszorosára emelték termelésüket

Kievben 250 négyzetkilométernyi lakóteret állítottak helyre

Moszkva, február 27. (MTI) A vörös hadsereg német földön veri az ellenséget. Katonai szemlélők kiemelik azt a tényt, hogy a szovjet csapatok a frontszakaszok egy-egy km-nyi részén 300-400 ágyút vonnak össze. A vörös hadsereg fegyverzele felülmúlja a náci hadak fegyverzetét. Mindezt a szovjet háterszág dolgozóinak önfeláldozó munkája biztosítja a vörös hadsereg számára. A háború ideje alatt a Szovjet-Únió löszerezmei négyeszeresére fokozták a termelést, a vörös hadsereg 26. évfordulójától az idei évfordulójáig terjedő időközben a szovjet löszerezváltás nagymértékben fejlődött és minőségileg is fokozódott. Új típusú lövedékek készültek. A német fasiszták, amikor a Szovjet-Únió elleni támadásokat megindították, tankjaikkal számbeli fölényben voltak. Azóta megváltozott a helyzet. A szovjet tankgyárak a háterszágban hét-nyolcszorosára fokozták a termelést.

A vörös hadsereg évfordulója alkalmából a tankkar helyettes népbiztosa a következőket mondotta:

— Az elmúlt évben a Szovjet-Únió tanküzemei csúcsteljesítményt értek el a tankgyártás és rohamlövegek építése terén. E harci gépekből az előző évhez képest 20 százalékkal többet termeltek a szovjet háterszág gyárai. A szovjet tankok manőverező képessége jelentősen emelkedett. Ezeknek a harci gépeknek erősebb a páncélzata és nagyobb tüzeje van az eddigiekénél. A szovjet ágyúgyárak is fokozták a termelésüket. Az egyik legnagyobb ágyúgyár igazgatója elmondta, hogy a vörös hadsereg 27. évfordulójára a gyár az előírtnál több tüzezőszálat látott el fegyverzettel. A közeljövőben a gyár még jobban növeli a termelt ágyúk mennyiségét. A szovjet hadiiparnak óriási mennyiségű nyersanyagra és fémgyártmányra van szüksége. A nemzetiségű köztársaságokban kialakult új nehézipar jelentékeny mértékben járul hozzá a nyersanyagkérdés megoldásához. Rövid idővel ezelőtt fejezték be a német megszállás alól felszabadított kohóüzemek helyreállítását. A vörös hadsereg 27. évfordulója alkalm-

alakítson. Ez a számonkérőszék azonban ne legyen a multban is működött számonkérőszék vállveregető bizottsága, hanem legyen egy szigorú, de igazságos felülvizsgáló szerv, aki nem az urambátyamoskodás módszerrel szentint intézi fontos feladatát, hanem a meghozandó rendelet szerint büntet ott, ahol erre reáshozgált a tisztviselő és jutalmazza azokat, akik érdemeket szereztek. Ilyen számonkérőszékhez hasonló a munkásszervezeteknél a bizalmi rendszer. Bizony igen sokszor megessett, hogy a bizalmiférfi férfiasan odaállt a főnök elé és számonkérte a kollektív szerződés be nem tartását s igen sokszor ezért súlyos összegű büntetést kellett elviselni a főnöknek. — De az is

megessett, hogy a bizalmiférfi saját munkatársát büntette meg, mert nem viselkedett önérvényes, rendes munkáshoz illően. Mlért ne volna ez a módszer behozható a tisztviselőknél.

Ha pedig ezzel a módszerrel megoldható az, hogy a tisztviselő teljes mértékű demokratikus szellemű munkát végezzen, akkor nincs szükség arra, hogy a főiskolai végzettséget megkívánó állásokat az életiskolát járt, kétségtelenül igen művelt és értékes polgártársainkkal töltsük be. Szomorú, de való igaz az, hogy a multban azok a főiskolát végzett ifjak kerültek be a közigazgatás állásába, akiknek előkelő családi, vagy rokoni kapcsolatauk megvolt ahhoz, hogy vagy megválasszák,

vagy kinevezzék. Ilyenformán háttérbe szorultak azoknak a szegény polgártársainknak igen sokszor kiválóbban képzett gyermekei, akik szintén főiskolát végeztek, de mindíg lemaradtak. Hát most ismét lemaradjanak? Nem! Végre a reakció is reákerülhet a sor, de csak úgy, ha arra alkalmasak. Már pedig az országban ezrevel vannak ilyen ifjak, akik alkalmasak, azonban eddig csak az előszobáig juthattak el. Ezek előtt tessék felnyitni a demokrácia kapuját, mert ezek fogják behozni magukkal a friss levegőt, ezek fogják behozni magukkal az új szellemet, ezek fogják magukkal hozni azt a sokszor emlegetett, de valójában soha meg nem valósított kötelezőerőzt, hogy

nem a közönség van a tisztviselőért, hanem a tisztviselő van a közönségért. Ezek fogják megánnítani sok szeretettel, sok megértéssel és nem heneveg felvágással, hogy az adófizetés honpolgári kötelesség, hogy minden, de minden, ami a hazában vagyont képez, bárki tulajdonában is legyen az, az mind állami vagyon s mint ilyen, mindenki által megbecsülendő. Ezek nemcsak tisztviselői lesznek az államnak, a városnak, megyének, falunak, hanem egyúttal zászlóvivői is lesznek a demokratikus eszméknek, szerető tanítói a népek s szolgálatkésű útmutatói a közigazgatás labirintusában nehezen eligazodni tudó polgárnak. Fel tehát a felelősségteljes

Munkácsi. Mindenkire arra a helyre, ahova szakképzettség, legjobb tehetsége állítja. Annak a polgártársnak pedig, akit Istenadta tehetségével fogva az élet iskolájában megtanított annyira, hogy bárhol megállja a helyét, igazán nincs szüksége egy közgazgatási hivatal szűkös birodalmára, mert az élet iskolájában megszerzett képesség nagyobb alkotásokra vágyik, teremő erő lakozik benne s mint ilyen sokkal inkább lesz hasznosabb alkotómunkára az új demokratikus Magyarország építésénél, mint a közgazgatási törvények alkalmazásánál.

Amikor Sokrates a demokratikus eszmék ókori nagy bölse halálraítéletét, barátai meg akarták menteni. Sokrates azt mondta: Nem lehet, mert Sokrates tisztelt a törvényeket még akkor is, ha nem ért vele egyet. Mi is tiszteljük polgártársaim a törvényeket addig, míg az érvényben van. Mindaddig, míg egy jobbat nem alkotunk helyette. Ezt kívánja meg a fegyvelem. Már pedig fegyvelem nélkül nincs demokrácia. Bákoszt Mátyás mondta beszédében, hogy egy nagy baja van a pártoknak és ez az, hogy nem tudják fegyvelem magukat. Már pedig a fegyvelem hiánya az, amely forradalomba kergeti a tömegeket. De ki vágyik ma forradalomra, ennyi szenvedés, ennyi pusztulás után. Ki vágyik most, amikor a hatalmas orosz hadsereg felszabadított bennünket a germán diktatúra alól. Ki vágyik ma erre, amikor minden igaz hazafi remegő lélekkel gondolt arra, hogy vajon mit hoz hazánkra a jövő? Ki vágyik ma zavargásokra, amikor eredményesen haladunk szent célunk felé: a demokratikus magyar nemzeti hadsereg felállítására. Egyre vágyakozunk polgártársaim: egyértelmű munkára. Itt van, kezünkben tartjuk sorsunk jobbfordulását. Most legyünk erősek az egyet-akarásban. Higyjünk egymásnak. Ne vágyakozzunk csak arra, hogy elérjük vágyaink álmát: a szabad, független, demokratikus Magyarországot. DÓZSA GYÖRGY.

márból közzétett jelentésében a kohóművek igazgatósága közli, hogy növelték az acélermelést és ezzel egyidejűleg a gyárakat és megnagyobbították. A német rabluloralm alól felszabadított területeken megindult az iparüzemek működése. A kievi városi tanács elnöke közölte, hogy a kievi gyárak teljes erővel működnek. A vörös hadseregnek juttatott felszerelésen kívül a kievi üzemek ellátják gépekkel a Donec-medence bányáit és Diesel motorokkal a szovjet vasutakat. — A németek lerombolták Kiev lakóházait, a városi tanács addig 250 négyzetkm-nyi lakóteret állított helyre. A tudományos intézetek megkezdték előadásait s a tanítás már folyik a főiskolákon és a város 92 középiskola és alsó tanintézetében.

A szovjet rádió szóvivője Miklós Béla miniszterelnök beszédéről

London, február 27. (MTI) Fedorov, a szovjet rádió szóvivője Miklós Béla beszédével kapcsolatban ezeket mondta: A beszéd és kedvező fogadtatása megengedi, hogy levonjuk a következtetéseket, hogy a magyar demokrácia megérti, és értékeli azt a kedvező helyzetet, amit a vörös hadsereg győzelmei, továbbá a Szovjet-Unió és szövetségeseinek nagylelkű fegyverszüneti feltételei teremtettek. Ennek megfelelően Magyarország egyszer és mindenkorra véget akar vetni annak, hogy a német imperializmustól függjön, és a függő viszony egy nemzeti számára politikai és gazdasági hátramaradottságot, jogi alárendeltséget, végül pedig idegen célok érdekében való áldozatokat jelentett.

A Szovjet-Unió és a szövetségesei felé való új orientáció egy új, független, demokratikus Magyarország felépítését engedi meg. Ez az orientáció azonban együtt kell, hogy járjon belső politikai előzményekkel. Radikálisan és végérvényesen le kell számolni a háborús bűnözőkkel. Kiméletlenül el kell banni a reakciós nyilaskeresztes gonosztevőkkel, akik az országot halálveszélybe sodorták. Az új külpolitikai orientáció másik előfeltétele a földreform végrehajtása. Csak a demokratikus földbirtokrendszeren alapuló mezőgazdasági mozdíthatja elő az ország általános gazdasági jólétét — fejezi be nyilatkozatát Fedorov.

Megkezdődik az akció a kibombázott házak kijavítására

Fedezet a közmunkavállalás maradványa, nyersanyagot az iparügyi minisztertől kérnek. A Nemzeti Főtanácsától kérik a képesítés alóli mentességet a polgármesteri állás betöltésénél

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtti fontos rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozatán csupa közérdekű és nagyjelentőségű ügy szerepel.

A tárgysorozat első pontja a polgármesteri állás ügye. Itt megállapítja majd a törvényhatósági közgyűlés, hogy a polgármesteri állás megüresedett, mert az elmenekült dr. Csóka László polgármester január 1-én nem tért vissza. Az állás betöltésére nézve a pártok meggyeztek egymással, megpedig Szabó Kálmán szociáldemokrata jelölt személyében.

Tekintettel arra, hogy a ma még el nem törölt törvény értelmében a polgármesteri állást jogvétséghez költötték, elsősorban ezt az akadályt kell az állás betölthetése elől elhárítani. Régebben az államfő joga volt, hogy ilyen esetben felmentést adjon a végzettség alól. Mivel az államfői jogokat most a Nemzeti Főtanács gyakorolja, így hozzáférhetnek, hogy a felmentést ebben a konkrét esetben adja meg.

Egyébként a polgármesteri állást pályázat mellőzésével fogják betölteni, amit a közgyűlés határozattal kimond.

A helyettes polgármesteri állás betöltése sem teljesen egyszerű ügy. Először is két ilyen állást akarnak a pártok betölteni, de csak egy van üresedésben. Ezt mindenestre betölthetik. A másik állást azonban előbb meg kell szervezniük, ami azt jelenti, hogy ilyen irányban előbb határozatot hoznak, azt a helyettes polgármester jóváhagyja és csak utána, tehát másik közgyűlésen lehet magáról a betöltésről határozni.

Dr. Hollósy Andor tisztifőorvos fog előterjesztést tenni egy égetően fontos és sürgős kérdésben:

MAGAS ÁRAT FIZETEK

vászonért, szövetért, ugyanott megbízásból aranyat, karórárt veszek Piac-u. 59. üzlet.

Értékes holmiját ne vigye azsibogóba Fáradság nélkül értékesítheti a „Vagyonmentő“-ben Bádógos utca 1. szám

a közegészségügyi állapottal kapcsolatban teendő intézkedésekre. A javaslat célja az, hogy Debrecenben a meleg idő beálltával fenyegető járványokat megelőzzék és elhárítsák.

Ugyanancs szűles réteget érint az a javaslat is, melyet Steiber József műszaki ellenőr terjeszt elő. A háborús viszonyok folytán megrongált épületek kijavításáról lesz szó. Azt javasolja, hogy a kormány alakítsa meg a közmunkatanácsot és így segítse elő a kérdés megoldását. A házak kijavításához szükséges pénzüsszeget a közmunkavállalásból fennmaradó telekekből fedezik. Tételét és cserepet pedig úgy próbálnak szerezni, hogy eziránt megkeressék Takács Ferenc iparügyi minisztert.

Dr. Vass Károly h. polgármester előadásában végre szó lesz a város háza kijavításának kérdéséről is. A közgyűlést délelőli 10 órakor az egyház tanácstermében tartják meg.

Nagy közellátási raktárt vittek el a menekülő városi tisztviselők és a németek Debrecenből

A bombázások elől — nehogy egy helyen sok élelmiszer tönkremenjen — Zilahy közellátási ügyosztályvezető a köztemető több helyén elasztott fontos közszükségleti cikkeket. Így 4000 liter petróleumot, 12 q rizst, 160 q cukrot, 20 q köménymagot, 260 q tészta, 600 liter ecetet, rengeteg papírárt, nagyon sok borotva-, mosdó és mosószappant, konzerveket, 5000 liter rumot, likőrt, szeszt. Ezenkívül a Pallagon tartálékoltak 600 q babot, 100 q tészta, 300 q sőt és 60 q kölest. A köztemetőből a raktár legnagyobb részét a németek és a menekülő tisztviselők, a pallagi raktárt pedig a németek kifosztották.

Munkásellenes tevékenysége miatt a rendőrség őrizetbe vette az István malom volt cégvezetőjét

A debreceni rendőrség politikai osztálya őrizetbe vette Szilágyi Mihályt, az István malom volt cégvezetőjét munkásellenes tevékenysége miatt. Szilágyi — amíg népbíróság elé nem kerül — a rendőrség őrizetében marad.

Privát sütetést reggel 8-10-ig vállalom. MARX

Pénzügyminiszteri intézkedést

kívánnak sürgősen úgy a kereskedelemmel, mint az iparral és mezőgazdasággal foglalkozók és általában a gazdasági élet minden vonalán állók abban a tekintetben, hogy a bankok kezdjék meg minél előbb a betétek kifizetését. Nem beszélünk természetesen a nagybetegekről. Vannak azonban kisiparosok, gazdák, akiknek keservesen megkeresett pázezer pengője fekszik a bankok trezorjaiban s nem tudnak hozzájutni. Mindössze töredékekben fizetik ki a bankok az elhelyezett kölcsönök is.

Hangoztatjuk, hogy a munkának az élet minden vonalán meg kell indulnia. Am hogy induljon meg, ha a kisemberek évek alatt szorgalmas munkájukkal megtakarított pénzükhöz nem tudnak hozzájutni? Nem tudjuk, mi akadályozza meg néhány ezer pengős betétek kifizetésének. Tudomásunk szerint a bankokban szépen folynak be a kamatok, nagyobb tőkétörlesztéseket eszközölnek. — Ezeket az összegeket elsősorban a betétesek kezéhez kell kifizetni s csak azután fordítsanak a bankok egyéb tranzakciókra pénzt. Csak ha minden kis- és középbetétest ld tudnak elégiteni a pénzüsszegekkel, azután lehetséges új kölcsönök folyósítása is.

Szeretnénk, ha az élet megindulna minden vonalon minél hamarabb. A tavaszi munkák itt vannak sürgősen a gazda nyakán az iparosok a mezőgazdasági gépeket szeretnék helyrehozni, szekereket készíteni. Minden jószándék megreked azonban a pénzhányon.

Illetékes hely sürgős intézkedését kérjük ebben a kisemberek ezreire nézve egzisztenciálisan fontos kérdésben, mely azonban egyáltalán nem közömbös a nemzet szempontjából sem.

A közönség szava A tisztviselői osztály fizetésrendezéséről

Illetékes helyen napjainkban foglalkoznak a tisztviselői osztály fizetésével s fizetésrendezésének kérdésével. Legyen szabad az érdekeltek nevében meg az idevonatkozó rendelkezést megjelölné előtt hozzájárulni a kérdéshez. A tisztviselői középosztály hosszú éveken keresztül a legmestohább sorban él. Az illetmények tekintetében mindenkor messze elmaradt a magánalkalmazottak illetményeitől. Míg a magánalkalmazottaknál most sem ritka a havi 400—500 pengős, sőt magasabb illetmény, addig a közalkalmazottak nagy része hosszú időken keresztül havi 180—250 pengős fizetésekből tengette életét a márholnapra s közben lassan észrevétlenül eladósodott. Az illetményrendezéskénél 5—10%-os emelést kaptak s ezzel szemben a mindennapi megélhetési viszonyok következtében a piaci árak 100%-kal emelkedtek. Az értelemszerű kétségtelenül a demokráciák táborában a helye. Ebben keresztül hozott áldozatot ez a népért, mert a fizetéscsökkenéseket legelőször érezte meg, az illetmény-emeléseket pedig legutolsók sorban élvezte. Most a legkisebb munkabérek rendezésénél a Szakszervezeti Tanács kezdeményezésére. Ipari munkástestületünk már megtörténtek az erre vonatkozó intézkedések a hiszünk, hogy most már rák is sor kerül. Havi 200—400 pengős illetményekből család nevelni, gyermekeket iskoláztatni nem lehet.

Legutóbbi intézkedés történt, hogy a 400 pengős aluli illetményvel rendelkező előlegben részüljenek, mely a legközelebbi fizetésemelésből levonásba kerül. Előfordult azonban, hogy néhányn egyen kapott 100 pengős előleget, mert illetménye 398 pengő volt, míg a négygyermekes családfenntartó, kinek 420 pengő havi javadalmazása van, semmiféle előlegben nem részesült.

Az illetményrendezést csak szociális alapon lehet keresztülvinni úgy, hogy tekintettel kell lenni a családok alkalmazottak nehezebb helyzetére. Sürgős segítségre van szükség, mivel ez az értékes középosztály elsorvadt. Kérjük, hogy a demokratikusan gondolkodó kormányzatunk ezt az égető kérdést a szociális és családvédelmi szempontok teljes figyelembevételével oldja meg. Papp Sándor

A honvéd az egészségét, életét áldozta érte: munkástervező, polgártárs! Most te áldozd érte felféreműt, pénz, amid van.

Veszek, eladok szövetet, vásznat, férfi és női ruhát. Megbízásból a legmagasabb árát fizetek aranyért és érsért, Piac utca 21. BLUM Szétfűző-üzlet mellett

A lakásrendelet módosítását

kérném az illetékesektől. Fél év alatt, mint bombakárosult négyezer költözököttem önhíbamon kívül s költsékeim költségeim csaknem annyira rúgnak, amennyit mint bombakárosult kártalanítás címén kaptam. Jelenlegi lakóom javításai költségei szintén súlyosan érintettek. Most egy olyan lakásban lakom, melynek bérlejtje emelkedett, de minden nap visszatérhet. Ha a jelenlegi lakásrendelet módosul, ki vágyok téve annak, hogy megint költözködnöm kell s mivel a lakáshivatal csak elhagyott lakást utal ki, mert más nincsen, költözködnöm kell mindaddig, míg az összes elhagyott lakások a régi bérlejtük által elfoglaltatnak s én az utcára kerülök. Rá kell mutatnom arra még, hogy az elmenekülték nagy része lakásának berendezéseit elvezette s így kevés bútorral, vagy bútorral nem rendelkező családok sokkal könnyebb költöznie, mint akiknek ingóságai megvannak. Közérdekű tehát fontos lenne a lakásrendelet oly módon megváltoztatni, hogy az elmenekült, de visszatérni szándékozóknak számú utaljanak ki új lakást. Bodnár Mihály, bombakárosult.

Tűrhetetlen árdrgátság a zsidóknál

Debrecenben a társaságokban hivatalokban és üzleti életben a leggyorsabb beszédtema a zsidóság. Valamikor csak a egzény embereket érdekelte ez az ócskapiac, hogy egy foltos inget olcsón megvásárolhat. Ma az egyszerű emberek helyett minden jobb napokat látott férfi és nő ott taloz, hogy kiegészítse ruházati és háztartásbeli szükségleteit. A zsidóknál ma nem az a feltűnő, hogy ott felmészertől kezdve a szőnyegekig mindent megtalálhat a vásárló hanem az a példánélküli nagy árifferencia, ami három hét alatt a régi és az új árak között az árusok jóvoltából megnyilvánul. A zsidógi elárúsítók kitarják ma az árakat. Érzik, hogy a vásárlóknak szélsége van az inokkra és féltékeny viselkedéstől a végtől, ha eszélyen megjeljenyi bátor, hogy az üzletben olcsóbban megvehető a kívánt cikk. — Akkor vegyen az úr a boltban, ha kap.

Bírói körökben, ahol a zsidóság körüli észmeccere folyt, a következő érdekes kijelentéseket tették: — Ha tőlünk függené, a zsidóság összes árusát a rendőrségre tereljük és elsősorban azt vizsgáltánk ki, hogy honnan származnak ezek az inok. Megelőzhatatlan bizonyítékok kellene adnia minden árusnak, hogy kitől, mikor és hol szerezte az eladásra szánt holmikat. Hiszen csak végig kell nézni egy-egy áruson aki mondjuk 2—3 ablakra való függönnyel, vagy damaszt ázvevénytel kínál eladásra, sőt tén megállapítható, hogy az illetőnek sohase volt olyan dolga, hogy az ilyen árakra holmikat beszerzette volna. Ha most birtokában van, csak gyantás körülmények között jutott hozzá. A rendőrségnek könnyű dolga lenne a többit megállapítani.

Hiszen a akadályozni azt, hogy az árusok kényük-kedvük szerint, visszavélve a város lakosságának nagy szűkségeivel, nétről-hétre úgy emeljék fel mindennek az árát, hogy az megszerzhetetlenné válik a vevőknek. Itt jervezük meg még azt, hogy illetékes helyen komolyan felalokoznak a zsidóvársi úrsora megfokozésá-vel, de az idevonatkozó tervek még nem alakultak ki teljesen.

Németek menekültek özönlenek Dániába

London, február 25. (MTI) Kelet-Németországból most már Dániába küldik a menekülteket. kb. 12.000 menekült érkezett Jütlandba. A jütlandi vasúthálózat ellen továbbfolyik a szabotázstevékenység. A forgalom gyakorlaton 3—4 napra megbémul.

A hadifoglyoknak most a te segítségedre van szükségük! Elelmet, ruhát kérnek. Eljőn az idő, amikor ő segít rajtad. Ne feledd!

Kölnisüvegeket magas árban vesz a Textil-üzlet Hatvan u. 6.

VESZ, ELAD használt és új ruhaneműt a TEXTIL ÜZLET Hatvan utca 6

Üres kölnis üveget (dugóval) magas áron vesz ILLATSZER ÜZLET Sas-utca 2

3.000 Pengő jutalmat adok Kálvin-téri szalonból elvitt univerzális 207-es Singer varrógép és bordó plüss huzatú bútorom nyomára vezetőjének. Fábrián Béla Péterfia-u. 11.

Angora fonalat veszek. FÁBIÁN MODELLHAZ.

PIGNICZKY ISTVÁN óras mester 10-től 12-ig nyitva PIAC-UTCA 69. meghéahzázzal szemben

„Debrecen újépítésénél a szociális és esztétikai szempontokat egyaránt érvényesíteni kell!”

Naplaink égetően sürgős problémáinál az első között szerepel Debrecen újépítésének kérdése. A város lakossága napról-napra növekszik és rohamosan közeledik a régi lélekszám felé. Ugyanakkor az anélkül is lakáshiányban szenvedő Debrecenben az épületek jelentős része megrongált állapotban van, vagy romokban hever. Kérdést intéztünk ezeknek a problémáknak egyik legalaposabb ismerőjéhez, Kellner Tibor mérnökhöz, aki a városi műszaki ügyosztály tisztviselőjeként 17 éven át tanulmányozta e kérdést s egyik kitűnő szakértője annak.

A bombakárok helyreállításának, a megrongált lakóházak rendbehozásának kérdését vetjük fel először.

— Ez a munka az ez évi munkaprogramul önként adódik, mert 1945. évben új létesítményekre aligha kerülhet sor. Első kötelességünk a háborúokozta szörnyű károkat helyreállítani. A lakóházakra nézve mindenekelőtt kimutatást kell készíteni osztályozva: melyek helyreállíthatók s melyek az elbontandók. Az elbontott épületek felhasználható anyagát rakatározni kell. Ebből a rakatárból eddig az újépítéshez a legelső anyagot. Az anyag birtokában gondoskodni kell, hogy a még felhasználható épületeket a tetőszerkezet és fedélhéj, valamint az asztalosmunka megjavításával a további rongálódástól megóvjuk és csak ezután foghatunk hozzá a helyreállítás munkájához. Természetesen gondoskodni kell arról, hogy az elbontott épületek anyagának felhasználása után is megfelelő anyag álljon rendelkezésre részint az építési anyagot termelő üzemek, téglagyárak, cserépgyárak üzembehelyezése, részint pedig szállítás útján.

— Az elhurcolt, vagy elmenekült háztulajdonosok ügyeinek vitelére pedig gondot kell kenevezni. Az egyes elbontandó épületek felhasznált anyagát természetesen felértékelve is kell fizetni a háztulajdonosnak.

A városrendezéssel kapcsolatban intéztünk ezután kérdéseket Kellner Tibor mérnökhöz.

— Debrecen városának városrendezési szempontból igen nagy hibája van. Területe roppant nagy. Ennek következtében közművekkel (vízvezeték, csatorna, villany, gáz, út- és járdaburkolat) ellátni a lakosság olyan anyagi megterhelést jelent, melyet nem tudna elviselni. Nehéz annak közigazgatása is, gondoljunk a rendőri, postaszolgálatra stb. Ugyanígy megnehezíti a lakosság útját a munkahelyre, jelentéktelen megdrágítja a tüzelőanyag fuvarozását főleg a burkolat nélküli utcákon és még számtalan itt fel nem sorolható nehézséget és költséget okoz. A baj okozója az építési szabályrendeletnek tekealakításra vonatkozó elavult rendelkezése. Eszerint az első építési övezetben (belsőség) 120 négyzetméter nagyságú saroktelek és 200 négyzetméter nagyságú telek, a II. építési övezetben (kertség) 200 négyzetméter nagyságú saroktelek és 300 négyzetméter nagyságú telek, a harmadik építési övezetben (külsőség) 350 négyzetméter telek alakítható. A telkeknek és saroktelkeknek mindenütt legalább 10 méter, azaz 19 méter utcafronttal kell bírnia. Azt látjuk, hogy például a Piac-utcán, ahol az építendő lakóházat megkívánjuk, hogy legalább három emelet legyen, 120 négyzetméter saroktelekkel megelégszünk, a külsőségen pedig egy szoba, konyha lakás része s 350 négyzetméter telket követelünk. Ezáltal nemcsak a családi ház építését nehezítjük, drágítjuk, hanem a területet pazaroljuk, míáttal a város területét fölöslegesen növeljük, hanem pa-

zarul bánunk a frontosság, ami még nagyobb hiba. A frontosság növekedése miatt az utcák hossza növekszik, ami a közműködést emeli, vagyis végeredményben a megélhetést nehezíti.

— A kertséget és külsőséget szintén alkalmassá kell tenni arra, hogy az okvetlen képtendő közművek költségét könnyebben elviselje. Ez kétféleképpen történhet: vagy nagyobb épületeket emelünk a meglévő telken, vagy kisebb telkekre építjük a családi házakat. Az első módnak megfelelően többemeletes, esetleg örök-lakásos villákat, munkás- és tisztviselőtelepeket építünk. A másik módnak az iker- és sorház építése felel meg, mely építési módok szerint már 80—100 négyzetméter területen egészséges családi házak épülhetnek. Milyen más ugyanis az, ha 350 négyzetméter telket kell venni lakóház céljára és 19 méter frontosság után kell fizetni a burkolási járulékat, vagy pedig 80—100 négyzetméter telke van szükség csak és amellet 9 méter frontosság után kell fizetni a burkolási járulékat. Így utóbbi esetben a telknél olyan összeget takaríthatunk meg, mely lényegesen megkönnyíti a ház megépítését. Természetesen külsőségen is vigyázni kell arra, hogy a lakóutca szélessége kisebb legyen, mint a főforgalmi utaké.

— Az elgondolás régebben ugyanis az volt, hogy közművek a külsőségen sohasem fognak készülni. Mivel pedig itt pócegördös úrszék, szemét-, esetleg trágyadomb is lesz, közegészségügyi szempontból nagy telkekre van szükség. Ez a felfogás a múlté. Egészséges lakásra minden dolgozó embernek, közművekre pedig az adott a belsősegiekek egyenlően viselő külsőségi lakosnak is szüksége van. Az is természetes, hogy a nagyobb belsősegie épületeknek nagyobb telkek kell, mint a kisebb külsőségeknek. Közűveket azonban minden utcát el kell látni, hogy kis telkeken egészséges lakásokat építhessünk annál is inkább, miután Debrecenben igen sok pincelakás

van, melyeknek 99 százaléka teljesen egészségtelen.

— A város területét a lakások számának nagymértékű növelésével kell alkalmassá tenni a közűvek létesítésére, illetőleg a közűvköltségek elviselésére. Azt a költséget, amit egy családi ház nem tud elviselni, azt több könnyen elviseli. Vagyis a város területét nem szabad engedni tovább terjedni. Növekedjen a terület beépítettsége és a lakóházak felfelé emelkedjenek.

— A belsősegen adókedvezmény adásával lehetne elősegíteni többemeletes épület emelését. Kiváló alkalom nyílik a lebombázott épületek helyén örök-lakások s társasházak építésére, ezáltal lehetővé tehetjük, hogy közepes jövedelemmel bíró munkás- és tisztviselőcsaládok is saját házukban és a város főbb utcáin lakjanak. A hosszú telkeken keresztül új utcákat kell nyitni, még pedig úgynevezett lakó-utacákat, hogy annak területével is takarékoskodjunk. (A lakó-utca nem szolgál főforgalom lebonyolítására, pl. Bathhány-utca.)

— A város további fejlesztése kapcsán elsősorban azokat az üzemeket kell fejleszteni, amelyek hasznát hajtják a városnak, pl. strandfürdő, hűtőház, téglagyár. Például a strandfürdőt kifejlesztési világfürdővé, télen pedig víz-zét fűtésre használni fel. Megoldásra vár a vásárosarnok megépítése is. A magasépítés és útépítés terén is volna elég teendő, nem szólvá a vízvezeték- és csatorna-rendszer bővítéséről. Ez azonban természetesen több évre menő program keretében helyezhető el. Nagyon fontos volna még a város területén elmozdított nagy ipari üzemek létesítését. Itt elsősorban jönnének tekintetbe azok az üzemek, melyek a mezőgazdasággal kapcsolatosak, pl. konzervgyár, gyapjúfeldolgozó üzem stb. Ezen tervek megvalósítása pedig a műszaki ügyosztály feladata lenne, melyet ezért erőssé és munkabíróvá kell tenni és akkor remélhetjük, hogy az új, nagy Debrecen a réginél szebb és hatalmasabb lesz.

— A lényeg az, hogy Debrecen újépítésénél a szociális és esztétikai szempontokat egyaránt érvényesíteni kell! — fejezte be nyilatkozatát Kellner Tibor mérnök.

Hét debreceni fiatalember kalandos menekülése a német SS-ek karmaiból

Kiképzetlen fiúkat hurcoltak el és vetették harcba fedezékül a menekülő németek

Az októberi Szálasi-puccs után még fokozódott a németek féktelen terrorja Magyarországon. A német erők az eszelen kapkodás egyik jellemző esete eleve-nedik meg Bartha Géza debreceni munkásifjú elbeszélés nyomán, aki hetedmagával néhány héttel ezelőtt menekült meg az SS terrorfiúk karmaiból.

„KOMMEN SIE HER!..“

— Október 17-én történt — kezdi elbeszélését Bartha Géza. — Az orosz csapatok már Debrecen kapuit döngelték. Az erős ágyútűz ellenére elindultam a Nyíl-utca felé, hogy kenyeret vegyek. Amikor az Alföldi-palota elé értem, az egyik kapualjából kilépett egy SS-katona és rám kiáltott: Kommen Sie her! Vonakodtam eleget tenni a felszólításnak, de rám fogta a fegyverét és intett, hogy menjek előtte. Kier-tünk az állomásra. Meglepetve láttam, hogy az egyik vágányon magyar fiúkkal teli vasúti tehéncsok állanak, német katonák őrzete mellett. Szó nélkül betuszkoltak az egyik vagonba. Nem-sokára ránk zárták az ajtót. Elindultunk az ismeretlen felé.

— Vagyonmentő Bádoga-u. 1.

„SOHASEM VOLTUNK KATONÁK“

— Nem tudom már, hogy meddig utazhattunk, Sokszor fél-napokig álltunk. Enni alig kap-tunk, éhség és fáradtság gyötört mindannyiunkat. Amikor végre kiszállítottak bennünket, akkor láttuk, hogy Miskolcra érkez-tünk. Itt a fiúk nagy részét tovább vitték, a mi kocsiunkal azonban lekapsolták. Betereltek bennünket a Rudolf-laktanyába. Kínzó bizonytalanságban teltek itt a napok és hetek. Sejtlettük, hogy a németek előbb-utóbb harcba dobnak bennünket, jól-lehet, a fiúk nagy része sohasem volt katona. Tizenhárom voltunk ott debreceniek s elhatároztuk, hogy az első kínálkozó alkalommal megszökünk.

SZÖKÉS A PERGŐTÜZÖN ÁT

— Az alkalom nem is váratott sokáig magára. November végén két teherautó állott be a laktanya udvarára. Kivezényeltek bennünket s ránk parancsoltak, hogy öltözzünk be. Ijedten láttuk, hogy német SS egyenruhákat dobálnak eléünk. Engedelmeskednünk kellett. Aztán elindultunk a front

felé. — Mikor és hol került sor a szökésre?

— December elején vitték ki bennünket az első vonalba. Abban reménykedtünk, hogy az ismert recept szerint majd utóvéd-nek hagynak bennünket és akkor könnyen átszökhetünk. Úgy is lett. December 21-én a Kassa melletti Fony község határában az orosz tüzéréség megsemmisítő pergőtűzet zúdított a német csapatokra, melyek gyors visszavonulásban kerestek menedéket. — Ekkor mi tizenhároman a rettenetes tűzben véres holttesteken át kúszni kezdtünk az orosz állások felé. Úgy éreztem, hogy évezredek mulnak el felettem s hogy minden pillanat egy örök-kévalóság.

AMIT AZ OROSZ TISZTEK NEM TUDTAK ELKÉPZELNI

— Már egészen közel jutottunk az orosz állásokhoz, amikor alábbhagytak a tűz. Felállottunk és roskadozó lábakkal, felemelt karral tántorogtunk az orosz csapatok felé.

— A tizenhárom debreceni fiúból ekkor már csak heten voltunk életben. Orosz tiszték elé vitték bennünket, akiknek elmondtuk, hogy sohasem voltunk katonák és minden kiképzés nélkül harcba kényszerítettek bennünket a németek. A tiszték a fejüket csóválták. Valóban elképzeltetlen volt igazi katonák számára, hogy 17—18 éves teljesen kiképzetlen fiúkat becstelen erőszakkal vágóhídra vonszoljanak.

Bartha Géza egy pillanatra megáll elbeszélésében s az átél szörnyű élmények emléke tükröz-dik az arcán.

— Jóllehet, már akkor — folytatja tovább — alig álltam a lábamon, ébren tartott a feneketlen bosszúvágy, amelyet a német gazemberek ellen éreztem. Az egyik orosz tisztől térképet kértem és mutogattam azokat a helyeket, ahol német csapatgyüle-kezéseket láttam a menekülés előtt és ahol német ágyúk voltak felállítva. Végtelen volt az örömmünk, amikor a német lövegek egymástól elhallgaltak.

— Az átél izgalma és fáradtság annyira kimerített mind a hetünket, hogy majdnem két teljes napig aludtunk. Mikor felébredtünk, élelemmel láttak el bennünket az oroszok és annyi kín, szenvedés és megröhbáltatás után boldogan indultunk haza: Debrecen, a szabadság városa felé.

Rongálják a transzformátorokat

A tüzér-laktanyában a harmadik transzformátort ismeretlen tettesek tönkre-tették. Nyomozzák, hogy valaki szándékosan rongálta-e meg, vagy játékból éretlen suhanékok okozták a kárt. Lehetőség, hogy szándékos a rongálás, ha ez bebizonyosodik, halálal büntetik a tettest. Az történt már többször, hogy hozzá nem értők a magas feszültséget alácsontva és viszont átkapcsolták. Megesik az is, hogy a villanyoszlopokat kivágják és elviszik. Lehet, hogy itt csak egyszerű falopás a cél, de ha az tetteseket elfogják, a közveszélyi cselekmény miatt nagyon súlyos büntetés vár rájuk. Csak a Kanális-utcaférfi tegnap három oszlopot vitték el.

A városi műszaki ügyosztály közérdekléssel kéri, hogy ha valaki ilyen cselekményt lát, azonnal jelentse a legközelebbi katonai parancsnokságnak.

Egészségesen zárkozz be egy-két napra a szobádba, majd meg-tudod, mit jelent hadifogoly-nak lenni. Enyhítsd ezt az állapotot szeretőgádományoddal.

Távolléteimből hazaérkeztem üzletiműködésemet folytatom Legmagasabb árak-gyapjút mindenemű bőrt és angóra szőrt Friedländer Testvérek Halyan utca 37. szám.

DEBRECZEN 3. OLPAL 1945. II. 28.

A németek iszonyú kegyetlenkedése az elhurcolt külföldiekkel

London, február 24. A Maas és Rajna között előretörő szövetség-esek sokszáz külföldi rabszolgát szabadítottak ki, köztük orosz, lengyel, belga, francia és cseh nemzetiségűeket. A munkások azt mesélik, hogy a németek iszonyú kegyetlenkedéssel bínnak velük. A tudósítók leírják, hogy amint angol teherautókon a vonalak mögé vitték őket, örömmel népdalokat énekeltek.

Közalkalmazottak márciusi illetményeinek kifizetése

A 18/1945. M. E. sz. rendelet alapján a város házipénztárából folyósításra kerülő közalkalmazotti illetmények és ellátási díjak az alább következő időrendben — mindenkor 8—11-ig terjedő pénz-tári órák alatt — kerülnek kifizetésre.

Március 1-én a tényleges szolgálathoz álló városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak.

Március 2-án Debrecen város területén lakó állami, megyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak, továbbá az állami fizetés kiegészítésben részesülő tanerők.

Március 3-án az A—G-ig terjedő betűvel kezdődő nevű városi nyugdíjasok.

Március 5-én az H—M-ig terjedő betűvel kezdődő nevű városi nyugdíjasok.

Március 6-án az N—P-ig terjedő betűvel kezdődő nevű városi nyugdíjasok.

Március 7-én az R—Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű városi nyugdíjasok.

Március 8-án az A—L-ig terjedő betűvel kezdődő nevű Debrecen város területén lakó honvédy nyugdíjasok.

Március 9-én az M—Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű Debrecen város területén lakó honvédy nyugdíjasok.

Március 10-én az A—L-ig terjedő betűvel kezdődő nevű Debrecen város területén lakó csendőry nyugdíjasok.

Március 12-én az M—Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű Debrecen város területén lakó csendőry nyugdíjasok.

Március 13-án a Debrecen város területén lakó belügyi, földművelésügyi, közoktatásügyi, kereskedelemügyi, közellátásügyi minisztériumok, a Diósgyőri Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak nyugdíjasai. Városi számvetőség.

Márciusban kell megkezdeni a tavaszi haszonállatvizsgálatot

Az 1945. évi tavaszi haszonállatvizsgálatot a földművelésügyi miniszter körrendelete értelmében az idén is március 1. után kell megkezdeni s lehetőleg április hónapban be is kell fejezni. Különös súlyt kell helyezni az egyipalás állatok takonykór szempontjából való megvizsgálására, az Erdély felől elterjedt ragadós szájr- és körömfájás, az egyipalások, szarvasmarhák, juhok rühességének, sertés- és baromfibetegségeknek elfojtására. Felhívja a miniszteri körrendelet a gazdálkodóknak a fertőző állatbetegségek azonnali bejelentésére.

Kereskedők és iparosok!

Felhívja az I. fokú iparhatóság azokat a kereskedőket és iparosokat, akik ideiglenesen engedélyt kaptak, hogy okmányokkal szabályszerűen felszerelt kérelmüket a végleges iparjogosítvány kiadása iránt haladéktalanul adják be, mert az ideiglenes engedélyeket az iparhatóság visszavonja.

Város központjában üzlethelyiséget keresők azonnalra Schulhof Gyula Baltezár utca 20.

VESZEK szövetet, selymet, vásznat, férfi-női ruhát fehérneműt (Igazolt tulajdonostól.) Papp István textil-divatáru kereskedés Dégenfeld-tér 4. szám

Fotóanyagot, fotópapírokat, lencséseket, magas áron vásárol TÖKÉS és HORVÁTH fotó Simonffy-u. 1.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Vármegyei bizottsági tagok kiküldése. Hajdúszoboszló városára 6 tag jut az újonnan megalakítandó városi bizottság tagjaiként...

Hajdúszoboszló város közgyűlése. Békely Lajos a város közönsége nevében köszöntötte a nagy hadvezér szülői városát...

Orvosi hír. Dr. Fülöp Gyula orvostudományi tanárségét szakorvosok hazaérkezett. Régi helyén (József kir. hg.-u. 3. sz., földszint, kapu alatt balra) ismét rendel börtöni- és kozmetikai betegeknek.

Juhász Nagy Sándor jobban van

Néhány héttel ezelőtt sajnálatos baleset érte a köztisztviselőt és közszereplőt dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyzőt...

Betegsége alatt Juhász Nagy Sándort sokan keresték fel, úgyhogy egy percre sem kapcsolódott ki a közéleti tevékenységéből...

Felhívás Debrecen polgári lakosságához!

Örömmel állapítjuk meg, hogy tisztelt és tisztelgetések elhelyezésére szükséges lakások önkéntes felajánlására vonatkozó felhívásunknak a lakosság minden rétegére a legnagyobb készséggel tett eleget...

Megnyitnak a napközi otthonok

Mint már megírtuk, dr. Vass Károly tb. h. polgármester aziránt tett előterjesztést, hogy a város különböző helyein a város állítson fel napközi otthonokat...

CSOKNAI SZÍNHÁZ

ma d. u. ma d. u. IRODALMI EST Az egyetemi színjárat társaság előadásában a XV. század ismeretlen szerzőjéről Pathich Mester boházát...

Hatmillió pengős börtölpást nyomozott ki a debreceni rendőrség

A Debreceni Timár Társulat feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a múlt év őszén a bombatámadások elől Kaba és Tetőlen községekbe kivitt 6 millió pengő értékű börtölpást ellopották.

A rendőrség bünyügyi osztályának IV. csoportjától Szőnyi István és Wekerdy Géza detektívek szálltak ki Kabára és Tetőlenre s rövid idő alatt megállapították, hogy Katona József kiskabai gazdálkodó és 21 társa lopták el a bört. Kabán a bört jelentős részét meg is találták. A rendőrség a tettesek ellen megindította az eljárást.

Gyászrovat

— Özv. Pinözés Imréné Tiszai Sára 76 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése a Mészáros-tér 14. szám alól a Köztemetőbe való kiszállítás után szerdán délután 2 órakor lesz a kúsztemetői esküdtől szőlőtől, Lakás Mészáros-tér 14. Dankó temetkezés.

8 nap alatt el kell hordatni a háziszemetet

Az 1876. XIV. t.-c. 10. §-ának 3. bekezdése alapján felhívom a háztulajdonosokat, azok esetleges távolléte miatt megbízottaimat, hogy a felgyűlt háziszemetet legfeljebb nyolcnapon belül hordassák ki. A felhívást nem teljesítők ellen kihágási eljárás megindítása és a háziszemetnek költségekre történő kihordatása iránt intézkedem. Polgármester.

Lehet jelentkezni konyhakerti földért

Felhívom mindazon ipari és mezőgazdasági munkásokat, igazolt köz- és magántisztviselőket és egyéb alkalmazottakat, kik a közellátásügyi miniszter úr rendelkezése alapján konyhakerti földet igényelnek, hogy jelentkezését a városi gazdasági ügyosztályban (városaháza, földemelt 4. szoba) február 28-ig jelentkezzenek. Polgármester.

Mikor használhatja a polgárság a nagyerdei fürdőt

Értesítem a fürdőző közönséget, hogy a fedett uszoda közös használatára, valamint a kádfürdő igénybevétele március hó 1-én, 2-án, 3-án és 4-én reggel 8 órától délután 3 óráig a polgári lakosság rendelkezésére áll. A thermálfürdő továbbra is ugyancsak 8-3 óráig a fürdőző közönség által igénybe vehető a következő beosztással: vasárnap, hétfő, péntek férfiaknak; kedd, csütörtök, szombat nőknek. Polgármester.

Ismeretlen férfi holttestet találtak a Kondorosban

A debreceni rendőrségnek jelentették, hogy a Dószegi-út végén a Kondorosban ismeretlen 30-40 év közötti férfi holttestét találták. Átázott ruhában nem volt semmi irat, amiből személyazonosságát meg lehetett volna állapítani. Detektívek szálltak ki a helyszínre és megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy bűntény történt-e, vagy véletlen szerencsétlenség.

SAKSZERVEZETI ÜLÉSEK

Pénteken délután 1 órakor a debreceni orvosok szabadszervezete alakuló gyűlésére meghívja az összes kartársakat az előkészítő bizottság. Az ülés a belklinikai tanteremben lesz. A börpári munkások február 28-án szerdán délután fél 4 órakor taggyűlést tartanak a Szakszervezeti Székházban. Mindenki ott legyen!

délután 10 órai kezdettel Debrecen. Széchenyi-u. 39. sz. alatt rendezés havi taggyűlést tart, melyre a tagokat közzeltek meghívja a vezetőség.

— Novélj Munkások Szakszervezetének szerda délutáni taggyűlése technikai okokból elmarad. — Vasúti nyugdíjasok és nyugdíjreprok csoportjának délután 10 órakor értekezést tartanak Arany János-utca 2. sz. alatt, a szakcsoporti székében.

Ipartestületi közlemények

Festők. Elnök: Boldog József. alelnök: Szekeres István, Fényképezők. Elnök: Berzék Sándor, alelnök: Szilvási M. Károly. Üveges: Elnök: Steiner Gyula, alelnök: Auer Dező. Hentes. Elnök: Szilvási József, alelnök: Oláh János, Szabó Károly. Nőszabók: Elnök: Zombor Károly, alelnök: Szűcs Lajos, Stefan János.

Első szovjet-magyar házasságkötés Debrecenben

A múlt év október végi háborús körülmények folytán az összes debreceni közhivatalok között az első volt az állami anyakönyvi hivatal, mely a leghamarabb kezdte meg működését. A németek kivonulása után mindössze három napig szünetelt a munka s a negyedik napon már újra megkezdődtek az anyakönyvi bejegyzések.

Szerencsére a nagy okmánytárban semmi bajt nem okoztak a zűrzavaros napok. Sérültenül maradt az anyakönyvi hivatal irattára, a születési, házassági és halálzási anyakönyvek összes kötetét. November negyedikén már megtörtént az első házasságkötés is. Érdekes, hogy a mai napig nemcsak magyar házasságok kötődtek Debrecenben, hanem egy orosz-magyar és egy román-magyar házasság megkötésére is sor került.

Az orosz házasságkötés egy a múlt világháborúban Oroszországban maradt szegedi magyar hadifogly fia kötötte meg egy debreceni kisleánnyal. A vőlegényt

Bodnár Sándornak hívják.

Az idegen állampolgárok házasságkötéséhez szükséges engedélyt az igazságügyminisztérium adta meg. Mióta a kormány a nácibérence uralom fajtörvényét megszüntette s a zsidótörvényeket és rendeleteket hatályon kívül helyezte, a zsidóság is rálepet a házasságkötések hímes mezéjére. Már vegyes házasságok is kötődtek zsidó és keresztény házassaladók között.

Noha már a fajtörvények nem követelik a származási igazolást, azért a születési és házasságkötési okmányok beszerzése nem szünet meg. Igaz, nem olyan nagy tömegben állítja ki a hivatal ezeket az okmányokat, mint az utolsó két-három évben, de azért még most is nagy számmal kéri az érdekeltek az anyakönyvi iratokat. Ennek az a magyarázata, hogy a most folyó igazoltatási eljárásról szükségesnek egyes származási okiratok, másrészt igen sok családnak a menekülés folytán elveszték és elkallódtak az iratai. Most ezeket pótolják újabb beszerzésekkel, melyek tekintélyes munkát adnak a debreceni anyakönyvi hivatalnak.

Megindul a Közlölet Szövetkezet munkája

Az ú. n. ONCSA-házak, kis-keretek létesítése terén érdemes munkát végzett a városi közlöléti szövetkezet, amelyet kismemberek alakítottak. Mióta azonban ennek a szövetkezetnek a vezetősége elmenekült, a szövetkezet működése megakadt. A szövetkezet tagok kívánságára a törvénysszék, mint cégbíróság tegnapra összehívta a közgyűlést, amelyen a szociális ügyosztály vezetője: dr. Vass Károly tb. h. polgármester elnököl. Eljötték a közgyűlésre majdnem az összes

szövetkezeti tagok, akiknek a legnagyobb része szegény kisember. De képviseltette magát a magyar kormány is, mely elküldte a képviselőjét Szabó István államtitkár, dr. Benedek Jenő miniszteri tanácsos és dr. Varga István vegyiskérileti főigazgató személyében.

A közgyűlésen több komoly felszólalás történt a tavaszi mezőgazdasági munkák megindításáról. Majd az elmenekült igazgatóság helyett új igazgatóságat választottak dr. Vass tb. h. polgármester indítványára Vásáry Gábor (kisgazdapárt), Szabó István (szociáldemokrata párt), Végh Dezső (kommunista), dr. Balogh István (parasztpárt) és Leitner Jenő (demokrata) személyében. A felügyelő-bizottságba pedig Bartha István közvezőmestert választották meg. Az új igazgatóság rögtön kezébe veszi a szövetkezet új munkájának a megindítását.

Nagy küzdelem után a DVSC öklövői nyerték az idénynyitó versenyt

DVSC—DMTE 8:6. A Csokonai Színházban szűfolt nézőtérben, nagyvárú küzdelem után a DVSC öklövői győztek mintálmis arányban. Működés előtt Pető és Kovács tartották bemutatót.

Papírútló: Bartha IV. DVSC többet támadva, pontozással győzte le a DMTE Moscsárját. Légvályban Mészáros DVSC végig fölényben pontozással győz Szabó DMTE ellen. Harmatsúlyban Kati DMTE kétezer is fölére került, de nagy küzdelem után győzelem került ki. A vezető bíró Polgári DVSC mélytűrést léptette. Bantamsúlyban Malmos DMTE pontozással győzött Oláh DVSC ellen. Könyvsúlyban Lovász DVSC küzdelemmel győzte le Birta II-t. Középsúlyban Jankó DVSC pontozással nagy küzdelem után Birta I-et. Váltsúlyban Nádhy DMTE végig támadva, pontozással győzött Süss DVSC ellen. A versenyszép sikere Szabó Gyula és Kárpáti János, hozzáértő munkájának eredménye.

- FÉRFIPODRÁSZ segédnek vagy társnak felvétetik. Tanuló is. Poludnyák. Hatvan-utca 18. 969-53
KERES 3 szobás lakást belterületen gyógyszerész, Cim Mezővárosi park. 967-52
BEJÁRÓPOT egész napra felvesszük. Vendéglő. Batthyányi u. 1. 966-8
TELEH hálóbutor, hordók eladó, ugyanott szakácsné felvétetik. Ogedl-u. 5. 961-9
ÚJ és jókarban lévő ruhanevet vesznek. Takács Gizella. Piac-u. 40. 960-67
MANULONAK igényeltek. fiúkat felvevő Kovács Imre nővér mester. Révész-tér 2. 959-64
BOMBASÉRÜLT ház eladó. Legény-u. 8. Értekezni lehet Boros-féle üzlet. Attila-tér 2. 956-17
FELKÉREM mindazon illetékeket, akik leányomról, Cimer Erzsébetről, budapesti lakos. Wesselényi-utca 10. sz. alatt lakott, aki tud róla valamilyen értesítést, ügörgő ajándék Cimer Sándor hadiúrnánál, Bocskay Szálló. Ha életben van, jöjjön haza. 954-68
ASZTAL és falitűző eladó. Varga-u. 12. 1. ajtó.
JÓMUNKÁS fodrászsegéd azonnal felvéhető. — Kiss, Csapó-u. 37. 1006-35
NYULÁSI állomás mellett lévő 2 hold földemet vagy felsőbe, vagy konyhakertnek kiadnám. Marx, Piac-u. 44. 1007-23
KIADÓ butorozott szoba. — Maróthi György 18. 1016
PÁTKÁNYFŐGŐ fűtő kerek megvételre. Csapó-u. 48. 1017
KIADÓ 1 szoba konyha, spájz, pince, baromfi- és sertésöl. Tócsokert. Kő-ély-út 6. Értekezni Arany János-u. 11. 1015
KIADÓ 20 hold tanyás föld símsóni követ út mellett. Értekezni Varga-u. 8. 1014
ELADÓ teljes konyhabutor, ruhaszekrény, könyveszekrény, edények, különféle márványlap, kép keret, Ferenc József-út 10. E. emelet 2. ajtó. 1013
LOVAT veszek. Jókai-u. 23. 1012
IRY jókarban lévő súlyvezető varrogó eladó. — Csapókert. Mátyás király 57. 1008-7
GRAMAFONT, gramafonlemez, mindenféle hangszert, áru és alkatrészeket megvételre keresek. Szendrő. Batthyány-u. 22. 1005-28
KÉREM azt a Hatalombert, aki Kerekes Tiborral hírt hozott, keresse fel Kerekes Lászlót, Dóza-u. 1. 1004-68
LOVAT cserélek ténérnt. — Halastó-u. 7. Hatvan-utcai kert. 973-11

- VAGYONMENTO. Bádopos-utca 1. Vesz és elad mindenféle fűző, süto, konyhadényeket, ruhákat, porcellánedényeket, ezüst- és alpakka evőeszközöket, porharakat. 462-67
VAGYONMENTO. Bádopos-utca 1. Vesz és elad férfi és női új és használt fehérneműket és ruhákat, törülközőket, zsebkendőket, paplanokat, takarókat, len, damaszt és vékony anyagokat, varrogókat, fűzőket és zongorát. 462-67
CIROKALÁSZT, drótot, zsinórt veszek. Debrecen, Szeremlei-u. 13. 714-37
ZABOT, árpát minden mennyiségben veszek. Cim a kiadóhivatalban. 259-25
BÉRBEADÓ 130 kat. hold föld, vetés 18 hold, kaszáló 50 hold, szántó 65 hold van benne, vöröshoz 6 km-re, műút mellett, prima fekete homok az egész birtok. Cim a kiadóba. 450-23
TRAKTOR-2 keresek 80 hold fekete homok birtanszához. Üzemanyagot adom. — Cim a kiadóban. V.V.-24
ADÓGGYI teendőkkel teljes juttatás segélygyújtó kerek, lakás, ellátás, fizetés biztosítva, csak józanéletű, megbízható embert alkalmazunk. Az állás nyugdíjas, irásbeli megkeresés Kortvélyessy Kálmán főjegyző. Monostorpályi cimre küldendő. Személyes megjelenés előnyös, oklevél nem fontos. 858-32
NYERSBORT, tollat, juhnyájtú vásárolók, Vadász, Pesti-u. 51. 921-67
ANGORA- és juhnyájtú házimű mennyiségben veszek. Szilvási 14.
KIADÓ Ondó Gáludóben 18 hold föld felesbe, értekezni Timár-u. 42. 897-23
TOLL minden minőségben kapható. „Hangya” tollgyűjtő telepe, Pesti-utca 1. Hatvan-utca sarok. 896-66
NYERSBORT vesz „Hangya” tollgyűjtő telepe. Pesti-utca 1. Hatvan-utca sarok. 896-67
REZGALICOT, ajtó, ablakvasalást veszek. Lorántffy-u. 19. 899-37
TEGŐSERÉP gyártás Debrecenben használatos anyagban kiadó, minden felzáródi megvan. — Erdőkölöni Csapó-utca 57. 997-41
FÉRFI vártélyos felvétetik Hatvan-utca 55. 992-10
ELADÓ magánház. Értekezni Rákosi Jenő-u. 6. I. 2. 989-17
LAKÁS kiadó Szerffü-u. 17. ágyval vagy anélkül. 990-45
ELADÓ egy vaskályha. — Mészana 20. 986-46

- CUKORRÉPAT fele szürpért bárkinél adok és tűzre valóval ellátom. Erdőkölöni Veres-utca 5. 1001-69
EGY jókarban lévő keményfa háló azonnali megvételre kerestek. Értekezni lehet Kossuth-u. 31. Szabóműhely. 995-9
KÉT egymásbanyúló butorozott szoba konyha- és fűzőszobahasználattal kiadó el. sejtére. Arany János u. 12. 941
FUVAROZAST vállalkó vidékre is. Erdőkölöni lehet: Real iskola-u. 4. Feldmann. 940
SZABOSEGÉD azonnala felvétetik. Füstös, Szent Anna-utca 22. 939-33
TUDVARI szoba kiadó. — Árpád-tér 16. sz. 953-45
KIADÓ konyhakertszékre, dínytermesztésre föld, villamosmégálló mellett felesbe Lakás van. Értekezni Péterfia 29. 950-23
RENDRŐRTIST fűzővel együtt butorozott szobát keres. Értesítési Kossuth-u. 20. I. em. 61. 949-10
MEGBÍZHATÓ házevezető vidékre 1-2 személyhez felvétetik. Jelentkezni Telki, u. 42. 947-4
DIAKOT, kettőt, teljes ellátásra felvezek. Cim a kiadóban. 946-62
VENDÉGLŐI kiszolgálónő és mindenest felvezek. Rác Magos György-tér 12. 932-4
VIDEKI főbírtokos, garzon úr, házevezetőt keres. Levelet fiatal jellegre szombat délig kiadóba. 945-30
KÖLNIVIZES üveget, üres tégelyt, pipercikket veszek. Vad állatszertera, Kossuth-u. 36. 944
VESZEK 43-as birgeri cejmát, tisztí köpenyt, zubbonyt, bricseszadrágot, bőr ridikült, Piko, kézimunka-üzlet, Kossuth-u. 943
KALMAR Józsefet és feleségét, Fekete Violát keresek, aki bármit tud róla, értesítsék agóddó szüleit, Fekete, Nagyléta, Telki úca 682. sz. 942
Rendes, ügyes házevezetőt felvezek. Cim a kiadóban. 938-4
MAGANYOS férfi különbejáratú szobát keres úresen vagy butorozva, Piac-utca vagy Csapó-utca elején. Cim ment leadni Simonffy-utca 43-ra, Varga. 937-52
FEHER és zöld selyemszálalt valamint 58-as kalapot ezaltonnár veszek. Realiskola MOLNÁROKAT és molnársegédekkel felvesz a Hortobágy Múmalom, Báször, mény-út 1. 996-2
GÉPCŐRNÁT a legmagasabb árban veszek, férfiruhát készítek, Sárkány szobá, Sas-u. 2. 987-37

Szerkesztőségért felelős: PÁLFI JÓZSEF. Kiadóért felelős: SZIGETHY GYULA főszekretész, igazgató. Kiadja és nyomja a TISZANTÖLTI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ RT. Műszaki vezető: SZIGETHY KÁROLY